

ПЕРША ПРОТОЦИВІЛІЗАЦІЯ НА ТЕРИТОРІЇ ЄВРОПИ

Давид Мбонго Ітіє Вана, ПОІГ

Науковий керівник – ст. викл. І.О. Пузанова-Красікова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Чули ви про культуру Вінча? Невже ні? Але ж ця культура вважається першою протоцивілізацією на території Європи! Що ж дослідники називають протоцивілізацією і чим вона відрізняється від просто цивілізації? Відміна у тому, що, володіючи усіма рисами розвиненої цивілізації, протоцивілізація не має розвиненої державності.

Зовсім нещодавно на території Румунії було відкрито нове поселення культури Вінча. Вчені датують її вік п'ятим – сьомим тисячоліттям до нашої ери. Територією її розповсюдження була область сучасної Угорщини, Болгарії, Греції, Румунії, Сербії. Назвали цю культуру на ім'я населеного пункту, поблизу від якого був розташований перший пам'ятник цієї культури (селище Вінча під Белградом).

Вивчаючи особливості матеріальної культури та порівнюючи її із культурами Малої Азії, археологи дійшли висновку про генетичний зв'язок цих синхронно існуючих культур.

Знайдене селище існувало близько п'ятисот років. Воно було округлої форми, розміром чотириста на триста метрів та облямовувалось ровом глибиною три метри. Призначення рову – не тільки захист від ворогів та диких тварин, але й господарське: тут здобували глину. На території дослідженого поселення у самому центрі спочатку стояв двоповерховий будинок на високому фундаменті. На першому поверсі розміщувались дві кімнати розміром шість на десять метрів, а другий поверх був відкритим. Пошарове розчищення ґрунту показало, що дім на цьому місці декілька разів спалювали, а потім будували знову. Поряд з великим домом знаходилось приміщення, яке було пов'язано з ним бруківкою. Дослідники вважають, що це селище складалося з маленьких ферм.

Носії цієї культури писали на глиняних і дерев'яних дощечках, мали свою протописемність, займалися мисливством, хліборобством, скотарством, вміли виплавляти вироби з міді.

За 500 років існування мешканці культури Вінча залишили після себе культурний шар товщиною 3,8 метра. Ранні шари поселення відносяться до 52–47 століть до н.е., а верхні – до 42 століття до н.е.

Аналіз ґрунту показав, що носії культури Вінча змінили ландшафт, вирубаючи великі ділянки лісу.